

Мирјана Стефановић

ТРАП

повеља

Едиција
ПОВЕЉА

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига сто четрдесет седма

Уредници
ДЕЈАН АЛЕКСИЋ
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ

Мирјана Стефановић

ТРАП

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ”
КРАЉЕВО
2018

На корицама:
Прародишѣлка, Лепенски вир, 6300 – 5900. п.н.е.

СВЕТЛА СТРАНА

ЛИСЈЕ МЛАЂАНО

опрезно њушка
шапуће шушка
ракољи се
зујка
гргољи
гуче
дубоко дише
ћутне
уздихе
мрмља певуши
чешка се смешка
трси се
прси
чаврља цвркуће
запева

оклева

па крене

подигне главу
над зелену траву
и ко мрежа устрептала
обвије крошњу

лисје априлско
млађано

БАНАЛНА ПЕСМА

плавог ока
и збуњеног лица
из траве се
чуди љубичица

понад ногу
и ципела груби'
гледа како
цура момка љуби

мало гвири
и помало чучи
све се нада
нешто да научи

кад су пошли
било јој је жао

нису знали
иначе би стали

и одоше –
све у правцу лета

људи љубе
љубичица цвета

МЕСЕЦ НАЈОПАСНИЈИ

јуни је месец најопаснији
јер дани су најдужи
јер сунце теме пржи
танким усправљеним ражњевима
јер куља нам лишће
и кликћу воћке у устима

у јуну људи највише у години
летећи ка испуњењу
и ка високим и нисоким циљевима
на све стране гину у саобраћајкама
и од лако потпаљене свађе
и дубоко у срце
и у душу забоденог ножа

због међе или љубоморе
тек јуни је у нас време
кашикара пиштоља секира и ножева

на срећу у јуну се већина
безазлена из затрке баца
на ваљање у телесним радостима
беспрекидно

ЛЕТИ ГАЛЕБЕ ЛЕТИ

ти што си ме изблиза пажљиво посматрао
округлим испраним очима
и носат парадирао преда мнош
невешт на чворноватим ножицама
тако широко усађеним
да између њих може протрчати
миш пацов или омањи слон

што си ми замотан сендвич
разбуцао чим сам се одмакла
и халапљиво испретурао одећу
сложену преко борових иглица

гегаш се пропланком са другарима
ко средовечна жена дебела

а још малочас сте умели да будете лепо
сви ви самоуверени испуњени собом
развитих крила размахани
моћни
док сте са уживањем
и на радост
моју и вашу велику
исписивали светлу музику
у вишегласној хармонији

у недогледу између мора
и неба посутог овчицама
понад чемпреса и гласања цврчака
и уцвалих олеандера и лаванде

лаки

ДОЛАЗАК

ово тек рођено детенце
чији долазак на свет
раздрагао је целу кућу
окречио зидове
опрао прозоре
уштиркао завесе
угланцао паркет
и на трпезаријски сто изнео
црвене руже тарту са јагодама
слатко виски и ракију
сеје осмехе на све стране
од поносног погледа мајке
вруће и пуне млека
до тегле са лањском туршијом
у мрачном шпајзу без прозора

овај се отац антиалкохоличар
три пута темељно напио
кад ју је одвезао у болницу
кад је чуо да је срећно родила
кад је видео сина како је
ћелав љубичаст и намрштен
али њему најлепши
од свих двадесет једнаких
белих постројених хлебчића

а деда кришом плаче у рукав
и смеје се срећан што је успео
новог себе да дочека
и баба каже е па снајо

сад си се опоштенила
а не мора ме баш звати баба
него може и нана

и с престола свргнута мачка
око ногу им се пометена умиљава
ипак са честитком у очима
и мушкатле на прозорима
испаљују нове наранџасте цветове
и тај ватромет обзнањује
urbi et orbi да је
у кућу овога часа
стигао светли младенац

а у шпајзу иза портвиша и ђубровника
његов никакав и горак будући животић
тек пробуђен растеже се безвољно
креће да отаља посао

МИЛО МОЈЕ

кожа ти је од латица магнолије
руке несмирене животињице
са ноктима – малим сечивима

врата немаш само ознојене наборе
и косе тек по мало

али поглед ти као у сањивог телета
од тамне свиле и од летње кише

а уста – трешња

стопало твоје – тај бели цвет
држим на длану
и сисам ти прстиће
све један по један сланкасте

а ти ми клићеш и смејеш се
шеретски

је л видиш шта сам ти лепо поклонио
ко да ми кажеш сав пун поноса
док ти мењам препуну пелену

дете мог детета
мило моје

да ли то већ знаш да ме
тако праћакајући се на белом фротиру
ти озарену водиш
светлом вертикалом вечности

СТАРИ ДАВИТЕЉИ

ко о чему
старци о смрти

досадили су својом кукњавом
и богу и људима

ко да нико није
пре њих умирао

ево и ми млади ћемо умрети
једног дана кроз хиљаду година

мада нисмо у то
баш стопосто сигурни

па опет не цвилимо
него живимо

МУШКЕ ПАПУЧЕ

изношене
крај врата да их мајстор види чим уђе
знак су да има мушкарца у кући

само је изашао
на час
да купи цигарете
да са другарима попије пиво
да од комшије позајми бушилицу
да потуца швалерку

али сигурно ће он да се врати
у своју кућу
може сваког часа да бане

те мајстор не треба да се цабе врпољи
и не мора значајно да диже обрву
док пиљи у њу као мачак у сланину
ни да се онако као случајно
слабинама дотакне њене задњице
док прилази судопери да је отпуши
због чега је уствари позван

јер муж којег нема не уме

О ПРАЊУ СУДОВА

целог живота перем судове
и помало ропћем

из дана у дан изводим
ту ни по чему узбудљиву радњу
јер штогод се догађало
увек ће бити судова да се оперу

преврћем стакло плех и порцелан
кроз топлу воду и сапуницу
и прљаво и замазано
претварам у чисто и блиставо

али ти остаци по тањирима
чашама шерпама и плеховима
нису исто што и прашина на паркету
и ја можда то и знам

то како они немо сведоче
да смо опет у себе
узели земаљске хране
воду вино биље и животиње
и још једном се прожели
свиме што нас окружује

као и да ћемо се и ми неког дана
сјединити с ватром водом и земљом
и невољко се вратити
у бескрајни несамерљиви ковитлац
да се по њему времећемо

ОБЛАЧЕЊЕ – СВЛАЧЕЊЕ

стално

сто пута на дан

за спавање
за по кући
за улицу
за гробље
за свадбу
за кишу
за снег
за плажу
за скијање
за бебу
за бабу

од топлог
и од хладног
и врелог
и леденог
ваља чувати танку људску кожу
одбранити голог мајмуна нештићеног

па као да немамо паметнија посла
чкиљимо у излоге ко лав у кошуту
ловимо своја крзна од вуне
и своје перје од памука
крљушт своју од злата и од бисера
и папке од коже одраних животиња

и ниједним сасвим задовољни
сужавамо ширимо
фиксирамо гланцамо
перемо пегламо
кратимо продужавамо
бацамо купујемо

а како бих била срећна испуњена
да сам леопард са смеђим туфнама
на длаци боје песка блиставој
па да господствено као он
гледам на свет оним очима
жутим и дискретно нашминканим
заувек

да их самоуверено и поносито као он
носим од почетка до краја живота

БЕОГРАДЕ, БЕОГРАДЕ!

густа трава крај Јанкове куле
на Дунаву љуљашка од сплава
вода пљуска са Гардоша кука
млада гуска – не може да спава

Кнез Михајла улица је пуста
испружена за кораке дуге
прва светлост посипа ти уста
љубичаста од љубљења пуста

мада спава град сав подрхтава
у плавети зоре Теразије

на Зеленом Венцу мирис брескви
и кајсије – сунца из Азије

ЧАШЕ ПОБЕДНИЦЕ

ове кристалне чаше за вино
што као кедери у утишаном Дунаву
светлуцају и трепере у мојој кухињи
и на дугим и витким ногама
лице ми на шест поспаних рода
које главе крију под крилима

исте су ко нове неокрњене
као кад су ми их пријатељи поклонили
млади и обасјани ишчекивањима
пре више од четири деценије

она сва обла белопута заљубљена
и он немиран вижљаст брзорек
и ја њихова најбоља другарица
сматрали смо да ћемо вечно живети
а тим чашама је – погрешно смо мислили –
писано да их у весељу полупамо

али кристалне су најбоље прошле
јер ево стоје целе нечукнуте
свим својим бићем пркосећи
самој помисли на пролазност

а дародавци већ су преминули
и све њихове наде згасле угуљене
вуку се по ништавилу бедне бескућнице

и ја што им се на дару захваљујем
препаднута одустајем од помисли
на то како сада изгледају

зато што знам коме звоно звони

СВЕТЛА СТРАНА

Look on the Bright Side of Life

времена су смутна
the center cannot hold

а живот нам другарице
теби и мени
цури кроз прсте
као вода којом ти поливају из бокала
да се умијеш

о како је мали тај бокал
и колико је мало
воде у њему остало

мало воде
а и бокал мали

и како воду не могу
међу прстима сачувати

другарице

зато не пиши о ужасима
које су људи спремни
да чине другим људима
и од којих се
знамо
мање-више и састоји историја

о гвозденим справама за черечење
о главама што одлећу с рамена

као ђулад сачињена од булки
о онима копљем прикованим
и стрелом прободеним

ни о разапетим на крстове
ни сатима набијаним на колац
ни гиљотиниранима
оно док се приближавају високој справи
тој катедрали без примисли о богу
ни о искеженим лобањама на моткама
високо понад тржнице
ни о гасом окупанима

о Гојоквици младој зазиданој
о руци Дамјановој
о Нагасакију и напалм бомбама
не

look on the bright side of life

отвори шкрињу
зарони у драгоцености

и пиши

о звездама горућим тацнама
на небу над високом планином
о лету веверице по јасеновим крошњама
о ђурђевку мирисавом цветку
о пролећу младом прамалећу
скромности шумских јагодица
што крију се покрај врлетне стазе
о њином укусу другарице
о уснама свога вољеног у пољупцу
којима би те целу обујмио

о његовом телу што је по твојем
палило светлост
огањ свети

о љубави родитељској
кад си за руку повела
јединче на први школски час
и мазала му хлеб пекмезом
и по степеницама
за њим просипала воду да положи

о радости освајања предела
срећи путовања
о ружичастим планинама Боке Которске
у јутарњем сунцу двоструким
једном у стварности
и други пут у мору
о Сунцу када наранцасто
и моћно као древни цар
залази иза Аде Циганлије
и о благу Фиренце
другарице
и Петри
коју не видех

о великим платнима по музејима
како су знала да те стегну у грудима
и узбибају ти желудац
и испрекидају ти дисање
и о зрачној копрени од речи
којом је Шекспир обгрлио свет

о Моцарту и о *Оди радосћи*
и магли што паднала је во долина

другарице

о лепом о добром и о радосном пиши

јер једино за лепо добро и радосно
вреди заложити овај
преостали нам крњетак времена

само једно ти не пиши
не пиши о злу у човеку другарице
страшном

хајде да га заборавимо драга моја
иако
знам
то једва да је могуће

МРТВИ ПРИЈАТЕЉИ

За Бранку

пролећу ми поред прозора
лебде прозирни светлуцави
лепршају око десетог спрата
између размакнутих завеса –
играчи белог балета –
скок
лет
па задршка у висинама

ћућоре
шапућу
кикоћу се тихо
као птице док се на крошњама окупљају
у касно лето за далеки лет

понекад дођу –
седе у мојим фотељама –
елегантне жене меко озрачене
својом унутарњом светлошћу

миришу
на свеже окупано и на дискретне парфеме

испијају виски са ледом оне
и њихови мушкарци насмејани
паметни свеже избријани
разгаљени маном из чаше
почињу да се радосно надвикују
док једемо с колена прекривених
уштирканим салветама од дамаста

па – лепо васпитани – хвале моју храну
иако сви знамо да претерују

док се са пепељарама и са колачима
радосна припита и као некад витка
продевам између њих по обасјаној соби
по рукама
по образима
по струку
дотичу ме
милују
воле ме
моји преминули пријатељи

О, ЉУБАВИ

РАСНО ГРЛО

За Зорана

ја волим лудог лафа вранца
и убићу му се за виткост
и нешто од цркве у њему

сад му је најмекше прострто
у моме топљеном грлу
сад у свиленој амбалажи
мојих погледа луња
сад ми се више сунце не рађа
јер он на целом дану стоји
сада ја више нисам ја
него устрепталост на две ноге

1958.

ЧОВЕК ЗА ВОЉЕЊЕ

носи виндјаку
са дигнутом крагном
у очима мале сијалице и тролејбуси
гледа само своја посла
у џеповима кошчате руке
којима игра рукомет
увек баш га брига
кад му дуне чита Пруста
никад неће бити славан
ни морфиниста
него миран као велика кућа
која не лупа глупости

1960.

СВЕТЛОСТ

тело твоје радост доноси ми
у постељи у снегу од памука

мириси Азије мирис Арабије

уста су ми пуна твојих уста
воће Шумадије и воће Африке

руку моју што клизи ти по прсима
по кожи по свили

прати ватра

у опни од сјаја смо
у зарном јајету

светлимо у соби и у тмини света

ЉУБАВИ МОЈА

љубави моја
ти што си крај мене у постељи
нека је славно тело твоје
и нека буде воља твоја
и нека буде царство твоје
у мени

хлеб наш љубавни узми данас
и опрости ми несавршености моје
као што ја теби твоје опраштам

и не допусти ми да се избавим
од лукаве и гладне мреже
у коју ме сплете крв моја
као што тебе ја не испуштам
у искушења ван ове собе
у слободишта ван ове смрти
амин

ЉУБАВ

Дугим потезима дланова, као умиљатим ножем, скинули смо једно другоме кожу. Тако могу у мраку живци да се додирују са живцима и да један другога усхићено носе на рукама. Тако се у убрзаним таласима лимфа прелива из тела у тело.

Потпуно измешана у њеном наручју, она почињу да избацују искре... Варнице, палацање пламених језичака, најзад растућа крошња праштавог наранцастог пожара.

Из њега васкрсавамо окупани и поновно свак на своме.

Светлуцави сигнали нежности, као котрљање росе низ стабљику.

МАЧ СЕ РАЂА

чело твоје на мом челу
твоје тело у мом телу

стоји јека
зверка чека

било исто
мач се рађа

слепа светлост
ослобађа

WOMEN'S LIB*

За Рагмилу

мој супруг и ја
била сам са супругом
ја и супруг смо
каже мени мој супруг

супруг и супруг и супруг
и супруг

јебо те твој супруг
чешће

та не натичи ми га на нос

ето ја видиш имам мужа
а ти
много си ми паметна

немаш

откуд ти ћурко нарогушена
што не престајеш да ћурличеш
о том вечно ознојеном са стомаком длакавим
што му преко каиша цури
ти гуско која сичеш о том несоју
као о Аполону Белведерском

о њему цандрљивом
што ти издаје наредбе
и који погоди посао

*Women's Lib – енгл. скраћеница за покрет за ослобађање жена.

али промаши падеж
гракћеш као да је пола Ајнштајн
а пола Фрања Асишки

кога не бих ни да ми плате
кога не бих ни кроз поњаву

да му чарапе спарујем
да ми дечицу бије
кад омане на кладионици
или га шутне љубавница

а оно лепше за шта супрузи
ти кухињска крпо с намазаним ноктима
за шта би мужеви могли да послуже

да се додирујемо у кревету
да се љубимо при сусрету
да у телевизор гледамо
заједно као близанци зателебесани
да о животу и о смрти причамо

имама

УЗМАКЛА ЈЕ ДУША

не знаш колико си срећна
ти чијег младог мужа
узе смрт
вечна наша другарица
и свачија суђеница

после влажног и збуњеног
путовања вашег кроз нежности
лепог
као леп и зачудан што је
ружичасти цвет зумбула
док се из луковице споро
а незауостављиво узвија ка пролећу

ти што крај мене седиш
у аури од мраза
и празнине
страшне
бајаги пред фризеркиним огледалом
мртва
а стварно уснама и ногама и длановима
жива
у гробу око његовог тела
живог
свог у осмеху
препуном светлости и тебе

чист је тај ужас у теби
као што је чисто и блиставо
сечиво од најфинијег челика

породићеш га
и у слози са самом собом
као најдраже чедо тај ужас љуљати
све док ти буде мило
и док те криомице не напусти

а ужас мој је
пребијено псето на ђубришту
– лиже себи ране загађене
и длака му испада у прамењу

јер драгог свога ја сам отерала
у своју несрећу у туђу постељу
врела уста себи забранила
и пламичке сама погасила
што ми је палио у срцу

и срећу сам своју удавила
у смејању таштом лудовању

то ми душа моћна варалица
увек бежи од најжељенијег

и гнев мој сам само ја
а ја сам убуђали зид
у који челом ударам

КОШУЉА ОД ВАТРЕ

сећаш ли се драги кад сам обукла
ону кошуљу од ватре
и у њој данима и ноћима
трчала крај тебе

О ОДЛАСКУ

спреман је да оде

мирно каже
па шта
седамдесет пет
и инфаркт

доста је

и још се смешка
мада нерадосно

а она и сад види
танковијастог сјајнооког младића
какав је био
пре више од пола столећа
са мудрим телом
и глумом
ал понекад много паметном главом

којег је
одлазећи од њега
и враћајући му се
бивајући остављена
и чекајући га
много пута испочетка волела

и жао јој

сва се устрашила

НИ СА ЊИМ НИ БЕЗ ЊЕГА

нема појма и сав је осим света
чај не зна да скува
и књигу годинама у руке узео није

када мисли мисли све од ње супротно

тикете попуњава у кладионици
а сапун му увек у води плива
пије пиво у парку са пропалицама
и штогод почне остави недовршено
а зато што уме да буде фашиста
она стрепи док га показује пријатељима

пара нема а када има
лете му из џепова као голубови

животни планови су му цепелини без посаде
велики и шарени радосно се подигну у небо
па лагано нестају у даљинама

јесте понекад изгледа
ко да га је избацила поплава
али је тих ћути сатима
али њој се свиђа како прича вицеве
али је висок и још увек танак
али кошуља му и даље на раменима стоји
као да под њом носи нарамнице
али се ко морнар клатари у ходу
и мада му је лице погужвано
као увела мушмула

и зуби му се ноћу купају у шољици
кожа му је још врела и свилена
и пазух му мирише на шуму у јесен
и љубичасте ноћне цветове

и увек пре ње погоди
како ће се завршити филм који гледају
и шаке су му свуда по њеним грудима
и љубав још воде тако
да она никако не може да живи
ни са њим ни без њега.

МОЈ ДРАГИ ЈЕ САМО ШАКА ПЕПЕЛА

али ми се често појави у стану
у сну

седи на софи лако поднимљен
гледа ме у очи смеши се –
тако да му морам све опростити

понекад мртав драги
спава у нашој постељи
са дланом под образом безазлен
као дете као зверче као куче
чврсто уснуло на асфалту

ко да се до недеље неће пробудити

могу само погледом влажним
да га милујем
да га додирујем

одбеглог драгог

али ја га волим кад устане
и витак и висок упали
у мени љубавне ватрице
сваки пут када га погледам

и кад ми своје моћне шаке
спусти на рамена благо
споро натенане
док сам за комјутером

па свако моје раме трља
њушку о своју шаку
као кад се умиљата мачка
дуго и упорно улагује

и чујем док спавам – пред зору се шуња
драги мој тихо
да ме не пробуди –
цак цак – звуци прекидача –
бунцање у освет пробужене птице
да одагна страх од усамљености
мој

и за доручак нам као некад
испечем јаја на око
па преко стола погледе преплићемо
мртви мој драги и ја
радосни

2016.

ПРИПИТОМЉЕНИ ПАКАО
ХИЈЕРОНИМУСА БОША

ДЕБЕЛА МАЈКА

чија Мајко то долазиш на отеченим коленима
округла и огромна као брдо посуто стадима
Мајко ваљаш се са далеког дна улице

у сумрак

са дна дуге улице коју метеш
својим дојкама –
вуку се плочником као меснати јастуци
и поднадулим боковима и лактовима
бришеш зидове и излоге
која миришеш на млеко
и на говеђе бутове
Мајко која се с напором продеваш
кроз занемелу улицу
празну
као жива машина за чишћење
кроз истрошену светлуцаву цев
Мајко која пригушено цокћеш
и шаљеш ми неразумљиве гласове
и све си ближа

све већа

све усхукталија

чекам те на тргу без дрвцета
на плочнику без травке
на ветру

не могу се помаћи

РЕЧ О ПРОМАЈИ

Да нема вјетра, ђауци би небо премежили.
Народна

спаси се од промаје
чувај се од промаје
јер од промаје ћеш по дифолту награбусити
избави се од промаје
ослободи се вештице на метли од ветра
извуци се из њеног љубавног наручја
као хлади те а уствари убија
сачувај живу главу
измакни се
знаш да паметнији попушта
искобељај се из ветрених путева
ишчупај се из фијука промаје
зле бабе са лицем девојчице
изврдај је по сваку цену
измигољи јој се испод ногу
измајмуниши нешто да је насмејеш
да не може скупљених уста да дува
испетљај се из њених рашчупаних коса
којима те шкакља по крстима
изманевриши да се никако
не нађеш на ветрометини
избасај из злог промајног места
курталиши се слаткоречиве аждаје
ископрцај се из канци караконцуле
склањај се пред разлуђеном горопадницом
сакриј се од ћарлијаве лицемерке
отреси се шапутаве монструмице
како знаш

отараси се беде
спаси се невоље

затвори прозор сместа

ТРИНАЕСТ ЦРНИХ МАЧАКА У ПЕТАК

Боже, помози да на путу нађем динар
који ће ми донети богатство и срећу,
јер, јесте, верујем у Тебе,
али и у кафене цртеже
у преврнутој па прекрштеној шољици.

Кад су ми, Господе, предвидели пут,
путовала сам,
па макар од Алтине до Вишњичке бање,
а то јесте путовање, скоро два сата,
признај, Свевишњи, који све најбоље знаш.

А ти, слатка моја,
куцни у дрво да ме не урекнеш
држи ми палчеве да положим
из куће избаци кактусе да не самујеш
и не седај на ћошак од стола
никад се нећеш удати.

Боље разбиј главу него огледало
и не просипај со по столу
него бери срећну детелину,
ону са четири листа.

И затвори се у кућу у петак тринаестог
да те градом не потера баксуз,
безуби бракајло са ножем у устима.

Црна мачка ако би да ти пређе пут
стани, пусти неког пре тебе,

боли те штикла, нек награбуси
кад не пази.

Ако нешто пришивају на теби,
држи комад конца у устима,
а када ти се конач при шићу завеже,
срећна си, поносићеш се.

Кад штуцаш значи помињу те,
надај се по добру а не по злу.
А кад студент крене на испит,
мајка обавезно да проспе воду за њим.

Ако наопако обучеш мајицу,
то неко не може да живи без тебе,
а кад су ти случајно гаће наопако,
радуј се, имаћеш среће.

Не звижди у кући да не нагрну мишеви
и пацови, гадне изелице.

Хлеб никада нек не стоји наопако
да те не бије невоља
и не остављај ташну на патосу
јер ћеш без пара останути:
и оно јада што си скунатрила
рашчиниће ти се у џеповима
као цедевита у чаши воде.

Али ако те засврби леви длан,
ето теби новци под покровци,
изненада,
ко да су ти сипали пену
усред шољице кафе.

Кога сврби десни длан
паре ће улудо проарчити,
а ако крећеш на пут
па си нешто заборавила у кући
не враћај се ни за живу главу.
Могу те на друму споести разбојници
са хеклером о рамену и чарапом на глави,
ставиће ти лисице на руке,
продаће те у бело робље,
завршићеш у куплерају у Холандији,
седећеш у излогу гола,

има да те увати промаја!

Ако си мушко можеш проћи још горе:
у свим авионима што су попадали
био је бар један који се враћао
у стан пред пут изазивајући судбину.

Три пута пљуни кад је дете лепо
и реци јооој, како је ружно, никакво,
што да га урекнеш,
шта ти је скривео
крупнооки анђелак са локнама?
Ако је ружно, пу! пу! пљуни,
да не стајеш родитељима на муку.

И не купуј ни за живу главу
ништа за дете пре но се роди,
може остати у стомаку довек
и ту цмиздрити
гриз разбацивати
хармонику свирати
гледати телевизију
играти тенис

слати есемесове
ђипати на музику с транзистора
ко зна чега се све неће сетити
то лењо ал недужно спадало,
а ти си она што га је натоциљала!

И шта сирота мајка да му каже
када јој невесту
доведе у стомак?

Па оснују домаћинство
па изроде дечицу?

Има да ћути и трпи,
јер мајка је мајка, зна се.

Има да се смешка и игра на свадби,
потајно срећна што не мора
да љуби снајку у образе.

Значи, помози себи и другима,
па ће нам свима сâм наш Господ помоћи!

ШАПАТ ЗВЕЗДА

свами што седи пред пећином у Хималајима
коју изабрао је да лакше докучи истине
крајње вечне малтене неизрециве
док ритуално посут пепелом
нечешљан го сав ућбан
милује козицу своју хранитељицу
ни не сања да му је девици прочитано
да ће ове седмице имати
веома богат друштвени живот
по одлуци свемоћних небеских тела
а што се односи на њега
и још пола милијарде девица
видела сам пише у новинама

твој бистри унук од шест и по година
поћи ће у школу тек на јесен
а већ чита сва слова ћирилице
осим три најтежа *ф*, *ш*, и *џ*
само не зна да треба да буде задовољан
начином на који му се одвија живот љубавни
и да уколико се овако настави
то би могло да укаже на улазак у брак
његов и петсто милиона бикова
а ми знамо јер је записано у новинама
које он још не чита

жена којој већ трећи пут
од јутрос мењају пелене
у рају за остареле Долче вита
можда би и поверовала да је

спремна да почне са новим послом
кад би јој прочитали оно што
прориче небеска констелација
и кад би само разумела
да посао ићи ће јој добро
и неће бити непредвидивих проблема
бар ове седмице
ни за њу ни за стотине милиона
њој тако ближњих близанаца
од којих ће многи ове недеље умрети
па и она сама али срећом не зна

Ајовчанин маринац код Мазари шарифа
све мисли зашто не питасмо Русе
да нам кажу како су се
они овде проводили
а чита у годишњем хороскопу
да у љубави има примамљиву понуду
исто као и 5764927 ракова
ал није *sure* да л да је прихвати
јер ради се о особи која га привлачи
само што би тај однос морао бити тајан

Индира Ромкиња у новом контејнеру
пуном деце као лубеница семенки
гризу јој уши и пискају
гласније од трубача у Гучи
да је писмена могла би прочитати
како је сама или се тако осећа
те да предстојећи јој период
никако није за еуфоричне
емотивне доживљаје нити
за почетак нове везе
указују звезде пророчице небеснице
свим водолијама ове седмице

и ја заједно са другим шкорпијама
управо спознајем посланицу из Свемира
лепо се сналазиш и прилично си успешна
и имаш добар њух за посао
и кад се концентришеш грешке не правиш
па који ми је ђаво
што сам запела
да кварим ову лепу констатацију
у знаку Сатурна
а подзнаку ваге

КАМЕЛЕОНИ У ЦИПЕЛАМА

ево гуштера који глуме змије
опет свлаче кошуље
и оне прљаве
лете на све стране
као узвриштао кисели купус
што из солитера лети кроз прозоре
у рано пролеће
уместо да нам кукурек светли
и јагорчевина певуши у развигору

пресипајући своје ја
из флаше
у флашицу
из балона у ванглу
из вангле у кофу
из кофе у корито
из корита у лонац
из лонца у цедиљку
кроз цедиљку у каду
а из каде у напрстак

преузимају пожељну форму
прилагођавају се

СЕДАМ ПАДЕЖА –
много их је

За Војина

једно мисли
друго говори
а ради сасвим треће

политичар

вагу изводи на греди
и на струњачи
колут напред и колут назад
а тек на вратилу
и по разбоју двовисинском
разлети се као млада веверица

политичар

вештије хода по жици
него по паркету
макар био сто година стар
и двеста кила тежак

политичар

од кога ли се то наслушасмо
маштарија луђих од Минхаузенских
у наше уши уживо
са трибине а не у белетристици

од политичара

не трошимо добре речи
ни своје лепе жеље
узалуд

јер не вреди му говорити

ти море солиш
и анђеле на врху игле постројаваш
ако би ишта да саветујеш

политичару

као мокар сапун
из руку ти излеће
не можеш га ни за главу
ни за реп ухватити

политичара

е мој политичару

докле си нас довео
да усмрђени по балеги гацамо
а ти нам весео летуцкаш
над главама
и не престајеш да цвркућеш

са киме то никад не знаш
да л си дошо ил си пошо

са политичарем

а када из политике
те тамне тајновите шуме
којом крстаре звери

што једна другој о животу раде
с осмехом
и у коју најбоље да не залазиш
већ да је заобиђеш главом без обзира

кад из тог крештања кричања и завијања
к нама потрчи прав човек и светао
са мишљу високом
и рукама чистим
е о том ћемо

политичару

можда слављеничке песме певати

ако га не убијемо

ЧУДОВИШТЕ

као човек је
али и није

има сто глава –
њима само о себи мисли

има сто руку –
сваком из наших уста отима

има сто ногу –
сваком на путу ноге ломи

има једно око –
њиме себе у својим новцима гледа

док се са њима зноји и ваља
у врелом погужваном кревету

ПОГИНУЛА ДВА РАДНИКА

на грађевини

зато што нису знали свој посао
зато што нису имали шлемове
зато нису носили шлемове
зато што су били гладни
зато што им нису платили
зато што су паре послали кући
зато што им је кућа далеко
зато спавају у шупи деветорица
зато што у пустој кући пиште деца
зато да има родитељима за лекове
зато што су их тукли ко вола у купусу
зато су плућа напунили малтером
зато да сину плате школовање
зато се безубо смеју
зато да буде господин човек
зато да не рмба и не скомрчи
зато су тукли своје жене
зато би их жене радо секиром
зато што су глупи
зато им се нога оклизнула
зато што су били мамурни
зато што су лоше спојили скелу
зато што нису знали
зато што су били неписмени
зато што су радили од јутра до мрака
зато што су им од зиме пуцале кости
зато што су лоше зацементирали
зато што је цементу прошао рок

зато што је газда цицијашио на цементу
зато што отима гдегод стигне
зато им није плаћао социјално
зато што није знао њихова имена
зато је њима истекао рок безименим
зато што новинар није ни питао
зато што је мислио кога брига

ОКРУЖНОМ СУДУ

на ваш захтев Т. 985/81
прегледали смо брачни пар
Протић Јанка и Протић Јасну
из Београда
са станом у ул. Мајке Јевросиме бр.12

Протић Јанко је дошао на преглед
11. септембра у алкохолисаном стању
са сликом хроничног алкохолизма
праћеног органским пропадањем
и психотичног распада личности

некритичност неувиђавност сумануте
идеје и агресивност
нису омогућили добијање валидних
података па је тимски прегледан
12. септембра 1981. године када је
јасно испољио своје психотичне
сумануте садржаје који одређују
његово некритично и агресивно понашање
(Dg.: *Psychosis paranoides* 291.3)

Протић Јанку је понуђено
лечење које је одбио
Протић Јасни је скренута пажња на
могуће агресивне испаде Протић Јанка

ВЕСТИЦА

Јован Танкосић (41)
радник наменске индустрије
одузео је себи живот
јуче око девет часова
на радном месту

убио се тако што је
спустио главу на линију
на којој се врши
пробно испаливање експлозивног барута

Јована сам познавао
преко двадесет година

о њему нико не би
ништа лоше ни помислио
а камоли да каже

био је добар човек
био је савестан радник

ни по чему се није видело
да би могао
тако нешто
да учини

ВЕЛИКО ЗЛО

зло се међу нама безглаво тумба
тамо амо
и округло и ћошкасто
са шиљцима

од зарђале је легуре гвожђа
велико као кућа

притаји се начас и мирује

изнебуха се опет са шкрипом покрене
и настави да база
у почетку споро
па све брже и брже

побије многе
али већина нас ипак преживи

ФЕЉТОН

За Дашу

зондеркомандовци су били логораши
које је СС одабрао
да раде у фабрици
за производњу и елиминацију

лешева

што је у лето 1944.
у логору Аушвиц-Биркенау
представљало перспективну индустрију
полетну и врло захукталу

морали су да раде брзо
да сачекају нови конвој заробљеника
скину их до гола
допрате до гасне коморе
спале их у крематоријуму
очисте сав простор
уклоне пепео
среде

током свога рока трајања
имали су слободу кретања
и дозвољавано им је
да узимају део хране
коју су будући лешеви понели

на три-четири месеца
есесовци би их убијали –
да осигурају да никад не буде

сведока истребљења
и сви су зондеркомандовци
унапред знали своју судбину

СКРОВИТО МЕСТО

остава за ужасе
и за несрећу
у мени
у најмрачнијем је
забаченом кутку
мала пренатрпана
без прозора
сушта гасна комора

и чим та циктава беда
проба да одшкрине врата
да промоли нос
да се измигољи
да исцури
омах је погурам
натраг
у помрчину
пуну крикова
и злослутних шапутања
и за њом затарабим врата
чврсто

О ПЕСНИКИЊИ

Мирјана Стефановић рођена је у Нишу 1939. године. Од 1950. живи у Београду.

Објавила је следеће књиге поезије и прозе:

Волеши, песме, Нови Сад, 1960. *Одломци измишљеног дневника*, проза, Нови Сад 1961. *Пролеће на Теразијама*, песме, Београд 1967. *Индиго*, песме, Београд 1973. *Радни дан*, песме, Београд 1979. *Савешник*, проза, Београд 1979. *Проширени савешник*, проза, Нови Сад 1987. *Помрачење*, песме, Крањ 1995 и Београд 1996. *Искисли човек*, песме, Београд 2003. *О јабуци*, проза, Нови Сад 2009. *Промаја*, песме, Београд 2011. *Школа живота*, песме, Београд 2012. *Одржи њламен*, песме, Сарајево 2013.

Такође је објавила десетак књига за децу и младе. Изведено јој је више телевизијских и радио-драма. Песме и приче су јој уврштене у преко 70 антологија. Добитница је више књижевних награда међу којима се посебно издвајају Награда „Десанка Максимовић” (2010) за целокупно песничко дело и допринос српској поезији, и међународна награда „Босански стећак”, Сарајево 2013.

У ОВОЈ КЊИЗИ

СВЕТЛА СТРАНА

- 7 Лисје млађано
- 8 Банална песма
- 9 Месец најопаснији
- 10 Лети галебе лети
- 11 Долазак
- 13 Мило моје
- 14 Стари давитељи
- 15 Мушке папуче
- 16 О прању судова
- 17 Облачење – свлачење
- 19 Београде, Београде!
- 20 Чаше победнице
- 22 Светла страна
- 26 Мртви пријатељи

О, ЉУБАВИ

- 31 Расно грло
- 32 Човек за вољење
- 33 Светлост
- 34 Љубави моја
- 35 Љубав
- 36 Мач се рађа
- 37 *Women`s Lib*
- 39 Узмакла је душа
- 41 Кошуља од ватре
- 42 О одласку

- 43 Ни са њим ни без њега
45 Мој драги је само шака пепела

ПРИПИТОМЉЕНИ ПАКАО
ХИЈЕРОНИМУСА БОША

- 49 Дебела мајка
50 Реч о промаји
52 Тринаест црних мачака у петак
56 Шапат звезда
59 Камелеони у ципелама
60 Седам падежа
63 Чудовиште
64 Погинула два радника
66 Окружном суду
67 Вестица
68 Велико зло
69 Фељтон
71 Скровито место
- 73 *О песникињи*

Мирјана Стефановић

ТРАП

Едиција

повеља

Библиотека
ПОЕЗИЈА, ДАНАС
књига сто четрдесет седма

Уредник и рецензент
ЖИВОРАД НЕДЕЉКОВИЋ

Издавач
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„СТЕФАН ПРВОВЕНЧАНИ”
КРАЉЕВО

За издавача
МИША МИЛОСАВЉЕВИЋ

Главни и одговорни уредник
ДЕЈАН АЛЕКСИЋ

Ликовни уредник
ДРАГАН ПЕШИЋ

Штампа
ГАЛЕБ
Ниш

Тираж
500

Краљево
2018

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1

СТЕФАНОВИЋ, Мирјана, 1939-

Трап / Мирјана Стефановић. - Краљево : Народна библиотека
„Стефан Првовенчани”, 2018 (Ниш : Галеб). - 73 стр. ; 21 см. -
(Едиција Повеља. Библиотека Поезија, данас ; књ. 147)

Тираж 500. - О песникињи: стр. 73.

ISBN 978-86-80522-52-4

COBISS.SR-ID 268898316

